

KUTYA TÁPLÁLÁSA

I. fejezet

A kutyák alapvetően húsevő állatok, ezért táplálékuk fő alkotóelemei a hús, illetve a különböző állati eredetű tápanyagok (tojás, tejtermék, zsír, kötőszövet stb.). Mindezek mellett, a kutyák olyan sikeresen alkalmazkodtak az emberrel való együttéléshez az elmúlt 100-150 ezer év alatt, hogy manapság táplálékukat jelentős részben növényi eredetű alapanyagok is alkotják (gabonafélék és zöldségek). Ezt bizonyítja az a tény, hogy bélcsatornájuk arányaiban is jóval hosszabb, mint a kizárólag hússal táplálkozó állatok emésztő rendszere (pl. macskák), és fejlettebb vakbéllel is rendelkeznek, ami pedig azoknak a baktériumoknak ad otthont, amelyek a nehezen emészthető növényi anyagok lebontását végzik.

Napjainkban a kutyák inkább tápot, kevésbé „házi kosztot” fogyasztanak. A kutyatápok előnyösek abból a szempontból, hogy hosszú az eltarthatóságuk, könnyű az elkészítésük (hiszen csak ki kell tálalni), és egységes a beltartalmuk, ami mindaddig azonos marad, ameddig ugyanazt a tápot etetjük. Hátrányuk viszont az, hogy a kutyák kevésbé kedvelik őket, mint a házi kosztot, felmerül az, hogy „ki tudja mit tesznek beléjük”, továbbá olyan anyagot tartalmaznak, amelyek alapvetően nem alkotói a kutya természetes étrendjének (pl. kukoricadara). Rendkívül nagy a választék a kutyatápok között, nagyon sokféle van, és nagyon sok árfekvésben. Meglehetősen zavarba ejtő tehát, amikor felmerül, hogy tulajdonképpen milyen tápot vegyünk kutyánknak, és mennyiért?

A válasz: annyi a lényeg, hogy jó minőségű tápot egyenek kutyáink!

Sokan úgy ajánlanak, vagy ítélnék meg egy tápot, hogy ez a táp nagyon jó, mert 30/20-as, ismerős nem? A számok a fehérje/zsír százalékra utalnak. Minél több a táp fehérje és zsír tartalma, annál „erősebbnek” minősül. Ez nem (egészen) igaz. Nem (csak) az számít, hogy mennyi a fehérje a tápban, hanem az, hogy milyen az a fehérje, és abból mennyi szívódik fel a szervezetben, mennyi értékesül. Ezt a százalékos arányból nem lehet megmondani.

Fehérjét előállítanak baromfi toll-lisztből, és baromfi ürüleből is ... de ugye senki sem szeretné szép szóval mondva- baromfitrágyával etetni a kutyáját?

A munkakutya tápok, amelyek zsírban gazdagok, nem a mi munkakutyáinknak vannak kifejlesztve. Munkakutyának nevezzük általában a pályamunkára fogott sportkutyákat, vagy a szolgálati kutyákat. De nem ők azok a munkakutyák, akik fokozott zsírkiegészítésre szorulnak kalória bevitelük fokozása végett. A szánhúzó kutyák, amelyek napi több tíz km-t vontatnak kemény hidegekben, vagy a valóban terelő juhászkutyák, melyek egész nap hajtják a nyáját minősülnek azoknak az ebeknek, akiknek valóban többlet energiára van szükségük. Egy sportkutyát zsírral dúsított táppal etetve könnyen meg lehet betegíteni. A kutyák hasnyálmirigye, különösen a német- juhászkutyáké, nagyon érzékeny „szerkezet”. Annak gyulladása (pl. a túl zsíros táp miatt) fatális következményekkel járhat. Én azt javaslom, hogy kutyáink (jó minőségű) eledele ne tartalmazzon 18-20%-nál több zsírt.

II. fejezet

Véleményem szerint, a következő módon lehet eldönteni, hogy egy kutyatáp jó minőségű-e avagy sem, függetlenül az áráról és a köré kerített reklámoktól.

Amennyiben:

1. Az összetevők között az elsők között a „hús” szó szerepel, és annak mennyisége minimum 16%-a a tápban.
2. Egy kutya szívesen fogyasztja az adott tápot (szereti).
3. Hosszabb idejű fogyasztás után is „jól néz ki”, illetve megfelelően fejlődik (szép fényes a

szőre, élénk a tekintete, aktív és eleven a viselkedése, jó a kondíciója és nem alakul ki semmiféle táplálékra visszavezethető allergia).

4. Viszonylag kevés, tömör (könnyen összeszedhető) és sötét színű az ürüléke, akkor az a táp jó minőségű, és teljesen mindegy, hogy mi a neve és mennyibe kerül. Minden más esetben, a táp nem megfelelő minőségű. A jó minőségű tápok – mivel jobban értékesülnek – lényegesen kevesebbet kell etetni, mint a gyengébb minőségűekből, és etetésük során semmiféle más kiegészítésre nincsen szükség.

Ugyanezek a szempontok vonatkoznak a házi kosztra is. Csak olyan „ételeket” tessünk a kutyákkal, amelyek megfelelnek a fent említett kritériumoknak, azokból is jó minőséget, megfelelő mennyiséget, és – főzve(!), ha húsról van szó. A száraz vagy áztatott kenyér, nyers burgonya, olajos ételmaradék (moslék) semmiképpen nem megfelelő táplálék kutyáink részére.

A kölyökkutyák elválasztása 3 hetes korban kezdődik és kb. 6-7 hetes korban fejeződik be. A néhány hetes kölykök naponta mintegy 10-12-szer szopnak. Amikor áttérünk az etetésre, fontos, hogy naponta sokszor, kis mennyiséget tegyünk eléjük. 3 hónapos korig naponta mintegy 3-4-szer etessük egyenlő időközönként egyenlő mennyiséget, 4 hónapos kortól 6 hónapos korig 2-3-szor. Ezt követően pedig naponta 1-2-szer. Én a napi 2-szeri etetést javaslom. Nagy testű kölyökkutyáknál rendkívül fontos arra ügyelni, hogy ne legyenek túletetve a kiskutyák, mert rendkívül nagy a növekedési erélyük. Ez könnyen belátható, ha példának veszünk egy német dogot, amelynek születési testtömege 40-50 dkg, majd 1 éves korában eléri a 60-70 kg-ot. Ezek a nagy testű kutyák 1 év leforgása alatt gyakorlatilag megszázszorozzák testtömegüket(!). Ha mennyiségben, energiában és fehérjében túl gazdag étrenddel tápláljuk a nagy testű kölyköket, akkor túl gyorsan fognak megnőni, viszont támasztórendszerük (csontozatuk és ízületeik) fejlődése nem tud arányos lépést tartani testtömegük növekedésével. Ennek az lesz a következménye, hogy már fiatal korban súlyos ízületi és csontrendszeri elváltozások alakulhatnak ki, amelyek később vagy elmúlnak (pl. csonthártyagyulladás), vagy nem (pl. csípő vagy könyökízületi diszplázia)! Akár gyógyulnak, akár nem, az ilyen jellegű betegségek mindig nagy, és hosszan tartó fájdalmat okoznak a kutyának, nehezen és költségesen kezelhetők, és sok aggodalmat okoznak a gazdának. Mindenképpen csak akkora mennyiséget etessünk, amennyi javasolt a tápok útmutatóján. Egy általános aktivitású, általános méretű (15-35 kg) felnőtt kutya esetében, jó minőségű tápot feltételezve, annyi dkg-ot kell adni naponta, mint ahány kg az adott eb. Így pl. egy német-juhásznak 35-40 dkg, egy beaglenek 15-20 dkg a napi adagja. Házilag főzött kosztnál nehéz pontosan megmondani, hogy mekkora a fejadagja egy kutyának. Csak irányjelzőként mondanám, hogy saját tapasztalatom szerint, egy heves vérmérsékletű, aktív német-juhász kutya napi adagja kb. 0,5 kg enyhén zsíros főtt pulykahús, és annak levében 0,5 kg főtt rizs + 1 Bewi Dog Minerál. (Kölyökkutyának én nem főznék, hanem mindenképpen táppal etetném 1 éves koráig).

Egyre több kutyatáp gyártó cég veszi figyelembe a kutyafajtákra, élettani állapotokra és igénybevételre jellemző táplálkozás eredetű betegségeket, és úgy alakítják ki a tápok összetételét, hogy az optimális, és szinte „egyedi” legyen. Ha tápot, vagy kosztot váltunk kutyánknál, akkor azt is csak fokozatosan, kb. 1 hét leforgása alatt tegyük meg. Minden nap egyre kevesebbet adjunk a régi, és egyre többet az új eledelből. Velünk ellentétben a kutyák nem igényelnek változatos étrendet, sőt az gyakran súlyos, nehezen múló hasmenés forrása lehet. Ennek oka a bélrendszerben működő, az emésztésben aktívan résztvevő baktériumfajok mennyiségében, eloszlásában, egymáshoz viszonyuló arányában (bélflóra) rejlik. Ha táplálékot változtatunk, akkor megváltozik a bélflóra összetétele is, és ha ez túl gyorsan történik, akkor felborul a kialakult egyensúly, amit gyakran igen nehéz visszaállítani. Ennek egyenes következménye lesz egyes, makacs hasmenések kialakulása.

III. fejezet

Egy kutya kondícióját akkor lehet megfelelőnek minősíteni, ha bordáit ugyan nem lehet látni, de lehet sejteni, tehát azok körvonalai előrajzolódnak mozgása során, továbbá ha ülő állapotban egy kinyújtott tenyér könnyen behelyezhető combja és lágyéka közé. Ha ez nem lehetséges akkor a kutyánk túlsúlyos. Ha viszont hátán végigsimítva „zavaróan érezzük a gerincvonalát és medencecsontja szúr”, akkor a kutya túl sovány. Érdekes jelenség, hogy manapság inkább túlsúlyosak a kutyák, mint túl soványak, még a munkakutyák is.

Kell-e, lehet-e csontot adni a kutyáknak, és ha igen, akkor mennyit, és milyen? A kutyák szeretik a csontot, és az természetes étrendjük alkotója is, bizonyos határok közt. A csont erősebb teszi kutyánk rágóizmát, tisztítja fogazatát, csökkenti a fogkő lerakodást és bélsárkeményítő hatása révén pedig elősegíti az anális mirigyek (bűzmirigyek) kiürülését is. Azonban nem megfelelő minőségű csont etetése könnyen felsértheti a kutyák szájpadsát, gyomrát és bélrendszerét, súlyosabb esetben pedig nyelőcső átfúródáshoz, fulladáshoz, vagy bélsár pangáshoz (szoruláshoz) vezet. Ezek a problémák nagy szenvedést okoznak a kutyáknak, kezelésük nehézkes, költséges, és nem is mindig lehetséges, mint pl. a nyelőcső alsó szakaszán megrekedt csont, amit nemigen lehet eltávolítani, még műtéti körülmények között sem. Ezért, csak a lapos, tömör és tompa csontok kínálása indokolt (pl. sertés felkarcsont, marha velős csont, bordacsont), hetente egyszer kétszer, egy-egy darab mennyiségében, mintegy „desszertként”, de semmiképpen sem táplálékként. A csöves csontok, mint pl. a csigolyacsontok, csirkeláb, pulykaszárnny és más madár-csontok nem alkalmasak, sőt kifejezetten veszélyesek a kutyákra nézve, etetésüket mellőzzük, bárki bármit is mondjon!

Az ún. mondott „csonterősítő” tabletták, kalcium foszfor és D-vitamint tartalmazó készítmények túlzott mennyiségben történő adagolása épp az ellenkező hatást fogja kiváltani, mint ami eredeti célunk volt velük kapcsolatban-csontkinövések, felrakódások következtében, akár gyógyíthatatlan sántaságot okozhatnak, ezért csak annyit adjunk belőlük, mint amennyit javasolt a gyógyszerek használati utasításában. Ismét megjegyzem, hogy a jó minőségű megfelelően adagolt kutyatápok etetése során, semmilyen más kiegészítőre nincsen szükség!

Fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy az etetés után minimum 2 órán keresztül a kutyák pihenjenek, lehetőleg kennelben vagy lakásban, (azaz zárt helyen), és ne futkározzanak, ne ugráljanak, ne legyenek túl aktívak. Mindez, a kutyák bélsavarodásának veszélye miatt. A kutyák lévén falánk állatok, nagy mennyiségű táplálék „bekebelezésére” képesek, aminek következtében könnyen kitágul a gyomruk, ami anatómia okokból rendkívül könnyen megfordul, átcsavarodik. Ez különösen a nagy testű, mély mellkasú fajtákra vonatkozik (dobermann, vizsla, német-juhász stb.). Ez a gyomorcsavarodás, amennyiben 6 órán belül nem kerül ellátásra, biztosan halálos lefolyású!

Ha a kutyánk rövid idővel az etetés után felfúvódott benyomást kelt, nem tud lefeküdni, láthatóan kellemetlenül érzi magát, ne késlekedjünk, haladéktalanul forduljunk állatorvoshoz, mert a probléma nem fog magától rendeződni, és a kutya menthetetlenül elpusztul! Ezért javaslom a napi ételadag két részre osztását, hiszen így kisebb mennyiség kerül elfogyasztásra egy-egy etetés alkalmával, a gyomor kevésbé tágul, és kevésbé hajlamos a megcsavarodásra. Bármilyen kutyás tevékenységet (séta, sport, játék) kizárólag etetés előtt (!!!) szabad végezni, ugyancsak a fenti okból kifolyólag.